

FÖLDESI CSENGE

Kinga mama öröksége

Kinga mamát sosem ismertem. Meghalt nem sokkal azután, hogy én megszülettem. Mégis, mintha csak bennem élt volna tovább, legalábbis a család szerint.

Kinga mama már kislányként is tudta, mit akar. Ő döntötte el, kivel játszik, kinek fogja meg a kezét a séták során, vagy hogy amíg más gyerek csak hallgatja a mesét, ő a dajka mellé furakodva már barátkozzon a betűkkel is. Korán megtanult olvasni és írni, zengett az utca a különböző feliratoktól: „EZ A HÁZ ELADÓ!”, „ZÖLDSÉGES”; „KATI SZALONJA” – és zsúfolásig megtelt a porba írt „KINGÁ”-któl. Később, amikor más lány a varrással és a helyes testtartással piszmogott, ő inkább levette a feje búbjáról a könyvet és elkezdte olvasni. Csintalan és hangos kíváncsiságát felváltotta a hűvös megfigyelés. A világ minden titkát meg akarta fejteni, és ehhez magas falat épített könyvekből maga és mások közé. Amennyire kitűnt ezzel a viselkedéssel kortársai közül, jeges bája olyannyira feltűnővé vált a másik nem számára. Természetesen nem kis nehézséget okozott, hogy a közelébe férközhessenek. Szigorúan megválogatta beszélgetőpartnereit, egy pillanatra sem engedett a három méter távolságból. Iskoláit az egymástól legtávolabb lévő pontokon végezte el, pénzt és időt nem kímélve. Bejárta fél Európát, saját szemével csodálhatta meg az orosz balettet, sóhajtozhatott a híres velencei hídon, és mosolyoghatott Mona Lisával. „A kis tudós” – emlegették a rosszmájú rokonok, akik egy-egy hazalátogatása során sűrűn összesúgtak a háta mögött. Már épp elkönyvelték vénlánynak, amikor mindenki meglepetésére maga kereste fel és hívta meg egy csésze teára valamikori játszópajtását, történetesen a nagyapámat.

Ezen a ponton kinyitom a szememet. A padláson kuporgok immáron harmadik estéje, azon a padláson, aminek az alapját ők ketten húzták fel. Testvéreim, unokatestvéreim tornya, ahova minden hétvégén felzártak egy királylányt és megöltek legalább egy hétfejű sárkányt. Nekem menedék. Kicsi korom óta ide bújok a világ igazi szörnyei elől, és akárcsak Kinga mama, én is könyvekből építkezem magamnak bástyákat. Egyszerre a házi könyvtáram, a tanulószobám és a kuckóm ez a négyszögletű alacsony tér. Néha szanatórium. Jelenleg az egyetlen hely, ahol el tudom képzelni, hogy nem szakad rám az égbolt. „*Tudja, mit akar, akárcsak Kinga mama!*” – csen-

FÖLDESI CSENGE (1993 Szeghalom) a Partiumi Keresztény Egyetem magyar szakán végzett, különböző területeken és felületeken bontogatja szárnyait. Írásai antológiákban és a kolozsvári Helikonban jelentek meg.

genek vissza apám szavai a fülemben. Igen, tudtam. Már kiskoromban tudtam, hogy kivel akarok játszani, hogy az első szó, amit leírok, az a cipőfűző lesz, észben tartottam a róka felelősségre való intését, nagylányként pedig hamar rájöttem, hogy jobb lesz nekem Miklóst hagyni csókot lopni, mint Endrét. Aztán nem volt kérdés az sem, hogy gimnáziumi éveim után a legjobb egyetemre jelentkezek, aztán magam is világot látok, hisz annyi titok vár meg felfedezésre.

Várt, egészen eddig. Könnyeimet szememből kitörölve látom magam előtt a féltérdre ereszkedés pillanatát, és azt, ahogy minden eddigi tervem szemrebbenés nélkül hasal el a jegygyűrű előtt. Épp csak annyira jutottam szóhoz, hogy haladékot kérjek. Milyen távolinak is tűnik az a simogatóan meleg délután ezen a hideg padláson, már el is telt a három nap. Választanom kell egyetlen férfi, hét földrész, két, egymással szemben álló élet között. Érzem, ahogy gondolataim súlya alatt kis zugom megreccsen. Kétségbeesésem gyors mozgásra ösztökél, nem bírok már egy helyben ücsörögni. Ahogy felpattanok, azonnal beverem a fejem a legközelebbi cseréplécebe, halk puffanás fojtja belém a fájdalom trágár szavait. Egy apró, régi könyv dereng a félhomályban. Elkerekedett szemmel veszem fel, hosszú évek porrétegét fújom le róla. Jelentéktelen, barnás kötés egy megsárgult szalaggal átfogva. Utóbbtól megszabadítva fellapozom a régi darabot és a következő pillanatban a lélegzetem is eláll. Naplót forgatok a kezemben, aminek első oldalán ez áll: *Almássy Kinga tulajdona*.

Szavakkal ki nem fejezhető érzések kavarnak bennem. Úgy fogom azt a megsárgult papírköteget, mintha a világ nyolcadik csodája volna. Vissza kell fognom magam, hogy ne mohó vadállatként essek neki. A gyermekkori álmaj, titkos vágyai, a világ körüli kalandjai itt vannak előttem, csak arra várva, hogy elolvassam őket. Nyomasztó gondolataim egy pillanat alatt elillannak, távol van már a leánykérés, a padlás, minden. Kettesben vagyunk: én, és sosem látott nagyanyám.

Azonban amilyen gyorsan megszűnt körülöttem minden, olyan sebességgel rántott vissza a következő, többször ismétlődő sor: *„Feldobok egy érmét.”*

Nincs szó se titkokról, se vágyakról. Feljegyzések arról, hogy adott helyzetben hogyan döntött az érme. Még nagyapa is a „fej” eredménye. Ha az előbb megperdült velem a föld, akkor most iszonyatos körtáncba kezdett. A „tudatos”, „megfontolt”, „magabiztos” nagyanyám öröksége, amit mindig is magaménak éreztem, nem több mint egy érme kiszámíthatatlan döntése. *„Egy élettelen tárgy határozta meg az egész életét”* – ez a gondolat visszhangzik a fejemben, iszonyatos ricsajt keltve odabent. Érzem, ahogy ereimben felforr a vér, és ahogy a csalódottság hideg izzadtságként csapódik ki rajtam. Mielőtt még egy óvatlan pillanatban kárt tennék a naplóban, fujtatva indulok meg lefelé a padlásról. A megsemmisült remény szinte üvölt bennem arról, hogy a sorok között válaszra lelhetek az én égető kérdésemre.

Megtorpanok. Az egész egy mozdulat, egy szempillantás műve. Hamar előások a zsebemből egy érmét. Kétkedve vizsgálom a fémdarabot. A naplóra nézek, amit a földön hagytam.

– Anyi éven át hasonlítottak hozzád... – mondom úgy, mintha a régi papírköteg helyén csak őt sejténé. Éket ver fejemben a gondolat.

– Hátha ez tényleg működik – lépek vissza a padlástérbe. Lehunyom szemem, furcsa, bizsergető érzés fog el. Egyszerűen fogalmazok: ha fej, maradok, ha írás, megyek – és már lendül is a magasba az érme. Ahogy tekintetemmel követem az ívét, eszembe jutnak anyám szavai:

„Amikor megszülettél, Kinga mama csak megsimította a fejed és annyit mondott: Úgy élj, ahogy te szeretnél!”

Hangosan koppan a fém a fapadlón, de addigra én már a lépcső közepén járok.

(Tabéry novellapályázat 2016 – a Várad folyóirat különdíja)